

β. Αναφορικές επιρρηματικές

Οι προτάσεις αυτές, εκτός του ότι αναφέρονται σ' έναν όρο μιας άλλης πρότασης έχουν σύγχρονα και επιρρηματική σημασία, δηλαδή εκφράζουν αιτία, σκοπό, προϋπόθεση, συμπέρασμα.

1. Αναφορικές - αιτιολογικές α. Εξάρτηση. Εξαρτιόνται κυρίως από ρήματα που δηλώνουν ψυχικό πάθος ή από δικαστικά β. εισαγωγική. Εισάγονται με αναφορικές αντωνυμίες ή αναφορικά επιρρήματα. γ. εκφορά. Εκφέρονται με τις εκκλίσεις των απλών αιτιολογικών. Βασικά κυριαρχεί ή οριστική (άρνηση ού) δ. Μεταφράζονται: εισαγωγικό στοιχείο = διότι + δεικτική, σπανιότερα προσωπική αντωνυμία (β' πρόσωπο) 2. Αναφορικές - τελικές α. Εξάρτηση: εξαρτιόνται από ρήμ. που δηλώνουν κίνηση ή σκοπιμή ενέργεια β. εισαγωγική: εισάγονται με αναφορικές αντων. ή αναφορικά επιρρήματα γ. εκφορά: Εκφέρονται με οριστική μέλλοντα (άρνηση μή) Μεταφράζονται: εισαγωγικό στοιχείο = ίνα (=για να)+δεικτική, σπανιότερα προσ. αντωνυμία. 3. Αναφορικές - συμπερασματικές α. Εισαγωγική: εισάγονται με τις αναφορικές αντωνυμίες: δς, δστις, οίος, δσος. β. εκφορά: εκφέρονται με τις: 1. εκκλίσεις κρίσης (άρνηση ού) 2. απαρέμφατο (άρνηση μή) όταν δηλώνουν απλή σκέψη του λέγοντος γ. Μεταφράζονται: εισαγωγικό στοιχείο: ώστε, ώστε να ... + δεικτ. αντων. Σημείωση: των προτάσεων αυτών προηγούνται συνήθως τα: οὕτω (δς, δστις), τοιούτος (οίος), τοσούτος (δσος).	- Θαυμαστόν ποιεις, δς οὐδέν ἡμῖν δίδως (= διότι συ) - Τὴν μητέρα ἐμακάριζον οἶων τέκνων ἔτυχε (= διότι τοιούτων...) - Τίς οὐκ ἂν ἀγάσαιτο τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων τῆς ἀρετῆς, οἳ καὶ τὴν χώραν ... ἐκλιπεῖν ὑπέμειναν (οἳ = διότι οὗτοι) - Δεῖ πρεσβείαν πέμπειν, ἥτις (= ἵνα αὕτη) ταῦτ' ἐρεῖ - Ἔδοξε τῷ δήμῳ τριάκοντα ἀνδρας ἐλέσθαι, οἳ (=ἵνα οὗτοι) τοὺς πατέρας νόμους συγγράψουσι - Οὐδείς οὕτως ἀνόητός ἐστιν, δστις πόλεμον πρό εἰρήνης αἰρεῖται - Οὐδείς ἂν γένοιτο οὕτως ἀδαμάντινος, δς ἂν μένειεν ἐν τῇ δικαιοσύνῃ - Τοιοῦτος ὁ Στάσιππος ἦν, οἷος μὴ βούλεσθαι πολλοὺς ἀποκτείνειν τῶν πολιτῶν - Οὐδείς πρὸς ὑμᾶς οὕτως ἔχει δυσμενῶς, δστις οὐκ ἂν ὁμολογήσειεν ἡμᾶς τῷ πολέμῳ κρατῆσαι

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ

4. Αναφορικές υποθετικές

1. **Εισαγωγική:** Εισάγονται με αναφορικές αντωνυμίες ή αναφορικά επιρρήματα

2. **Εκφορά:** Εκφέρονται όπως οι υποθετικές προτάσεις

3. Μορφές αναφ. υποθ. λόγων

1ο: πραγματικό

2ο: μη πραγματικό

3ο: απλή σκέψη του λέγοντος

4γ: αόριστη επανάληψη στο παρελθόν

ΥΠΟΘΕΣΗ: αναφ. αντων. ή αναφ. επίρρημα όπου στις υποθετικ. το εισαγωγικό στοιχείο είναι "εί"

ΑΠΟΔΟΣΗ: Η έχκλιση κατά περίπτωση

4α: προσδοκώμενο

4β: αόριστη επανάληψη στο παρόν και μέλλον

ΥΠΟΘΕΣΗ: αναφ. αντ. ή επίρρημα + **άν** + υποτακτική

ΑΠΟΔΟΣΗ: η έχκλιση κατά περίπτωση

4. **Μεταφράζονται:** εισαγωγικό στοιχείο = υποθετικό + αντίστοιχη αοριστολογική λέξη (ὅς = εἰ τις - ὅς ἂν = ἂν τις - ὅποι = εἴποι - ὅποι ἂν = ἂν ποι

- "Ἄ μή οἶδα, οὐδέ οἶμαι εἰδέναι (= εἰ τίνα μή οἶδα, οὐδέ οἶμαι εἰδέναι)
- Οὐκ ἂν ἐπεχειροῦμεν πράττειν ἅ μή ἠπιστάμεθα, (=εἴ τίνα μή ἠπιστάμεθα, οὐκ ἂν ἐπεχειροῦμεν πράττειν).
- Τῶν βαρβάρων οὓς βουληθείης, θάπτον ἂν καταστρέψαιο (=εἴ τίνας βουληθείης τῶν βαρβάρων, θάπτον ἂν καταστρέψαιο).
- "Ὅπου μὲν ἂν κρατῶμεν, δυναίμεθ' ἂν καί σῶζεσθαι (= ἂν που μὲν κρατῶμεν, δυναίμεθ' ἂν καί σῶζεσθαι).
- Τῷ ἀνδρὶ δὲν ἂν ἔλησθε πείσομαι (= ἂν τίνα ἔλησθε, πείσομαι τῷ ἀνδρὶ)
- Οὓς ἂν γνῶσι τούτων τι ἀδικούντας τιμωροῦνται (= ἂν τίνας γνῶσι, τιμωροῦνται)
- Πάντας οἱ Λακεδαιμόνιοι, οὓς λάβοιεν, διέφθειρον (= εἴ τίνας λάβοιεν, διέφθειρον)
- "Ὅπου στρατηγός σῶος εἴη, τὸν στρατηγὸν παρεκάλουν (= εἴ που στρατηγός σῶος εἴη...)

γ. Αναφορικές παραβολικές ή συγκριτικές ή ομοιωματικές

- 1. Ορισμός :** Δηλώνουν παραλληλισμό, σύγκριση ή παρομοίωση σχετικά μ' αυτό που δηλώνει η πρόταση (συνήθως κύρια) με την οποία συσχετίζονται.
- *Τοσοῦτον διαφέρειν ἡμᾶς δεῖ τῶν δούλων, ὅσον οἱ δοῦλοι τοῖς δεσπόταις ὑπηρετοῦσιν*
- 2. Εισαγωγή :** οι αναφορικές παραβολικές εισάγονται:
α. οι αναφορικές παραβολικές του τρόπου: με τα αναφορικά επιρρήματα ὡς, ὅπως, ὥσπερ, καθάπερ, ἤ, ἥπερ
β. οι αναφορικές παραβολικές του ποσού: με τα αναφορικά: ὅσος, ὀπόσος, ὅσον, ὅσῳ
γ. οι αναφορικές παραβολικές που δηλώνουν ποιόν με τα: οἷος, ὀποῖος
- 3. Εκφορά :** εκφέρονται με:
α. οριστική
β. δυνητική οριστική
γ. δυνητική ευκτική
δ. απλή ευκτική
ε. υποτακτική + ἄν αοριστολογικό
- *Ὅπως γινώσκετε, οὕτω καὶ ποιεῖτε*
- *Οὕτω ζῶσιν, ὥσπερ ἂν οὐδέ δοῦλος ἐβούλετο ζῆν*
- *Ζῆς γοῦν οὕτως ὡς οὐδ' ἂν εἷς δοῦλος ὑπὸ δεσπότη διαιτώμενος μείνειε*
- *Ἦρξαντο βουλευέσθαι ὅπως ἂν ἐξείη αὐτοῖς τῆ πόλει χρῆσθαι ὅπως βούλοιντο*
- *Ἀνάγκη οὖν βοηθεῖν τῷ πατρὶ καὶ ἑμαυτῷ οὕτως ὅπως ἂν δύνωμαι*
- Στην κύρια πρόταση απ' την οποία εξαρτιέται η παραβολική μπορεί να υπάρχει ή να εννοείται συσχετική δεικτική αντωνυμία ή δεικτικό επίρρημα (τοιούτος, τοσοῦτος, - οὕτω τοσοῦτον, τοσοῦτῳ κ.α.).
- 4. Ἀρνηση :** Δέχονται ἄρνηση οὐ ή μή

Σημειώσεις

α. Το ρήμα της παραβολικής μπορεί να παραλείπεται όταν εννοείται εύκολα από τα συμφραζόμενα. Τούτο συμβαίνει συνήθως όταν είναι το ίδιο με το ρήμα της κύριας

- ἐφάνη κονιορτός, ὥσπερ (ενν. φαίνεται) νεφέλη

β. Συχνά το υποκείμενο μιας ελλειπτικής παραβολικής πρότασης, που εισάγεται με τα ὡς, ὥσπερ, ἔλκεται από το άλλο μέλος προς το οποίο γίνεται η παραβολή και παίρνει την πτώση του

- Ἔδει φοβοῦντα πίνειν ὥσπερ βοῦν (αντί: ὥσπερ βοῦς πίνει)